

Alex Dzurko:
Pro 90 % Čechů jsme jen
odpad a nepřizpůsobiví
„cigoši“

strana 5

**Chtěl bych změnit celý
politický systém!**
Dvojazyčný rozhovor
s Juliem Kalou

strana 6, 7

Irena Eliášová:
Kamiben dži ko hrobos/
Láska až za hrob

strana 6, 7

ZPRÁVY

Ústecký kraj – Ústecký zastupitel a bývalý místostarosta Karel Karika se stal lídrem kandidátky Pirátů a kandidátem na hejtmana do krajských voleb, informuje romea.cz. Chce se věnovat hlavně sociálním, zdravotnickým a ekologickým problémům v kraji. Zaměřit se chce také na řešení situace ve vyloučených lokalitách. Česká pirátská strana představila také 13 kandidátů do podzimních senátních voleb. Do Senátu bude kandidovat odborný referent pro oblast národnostních menšin středočeského krajského úřadu Cyril Koky. Volby do zastupitelstev 13 krajů a do Senátu se uskuteční ve dnech 2. a 3. října 2020. Druhé kolo voleb do Senátu proběhne 9. a 10. října 2020.

Praha – Poslanec Jiří Kohoutek z hnutí SPD neuspěl s žalobou na bývalou členku hnutí Jindřišku Líbalovou, která ho před sněmovními volbami označila za lichváře. Chtěl po ní omluvu a dvacetitisícové odškodné. U první instance uspěl, ale odvolací soud žalobu pravomocně

Pokračování na str. 1

Strategie romské integrace 2021–2030

V této době probíhá příprava dokumentu Strategie romské integrace pro období 2021 až 2030. Ta navazuje na strategii do roku 2020. Občanská část Rady vlády

pro záležitosti romské menšiny spolu se zástupci neziskových organizací vyjádřila nesouhlas k doposud vypracované strategii pro další období.

Její finální obsah bude bezesporu zásadním materiálem pro budoucí práci nás všech. Je také předběžnou podmínkou pro čerpání financí z Evropských strukturálních a in-

vestičních fondů v programovém období 2021–2030. Evropské instituce také počítají s tzv. základní té-

Pokračování na str. 3

Zástupci menšin vyjádřili podporu černošským protestům Black Live Matters

foto: Sabir Agalarov

Kolem 130 převážně mladých lidí se sešlo v sobotu v Brně na Dominikánském náměstí, aby vyjádřili solidaritu a podporu černošské komunitě v USA. Shromáždění částečně narušovalo asi pět desítek příznivců krajně pravicového hnutí Slušní lidé, mezi shromážděné hodili několik rajčat. Na místě byl přítomný antikonfliktní tým, žádné potyčky řešit nemusel, stejně tak policejní těžkooděnci.

Shromáždění začalo krátce po 16:00. „Akci jsme uspořádali, abychom projevili solidaritu menšinám, vyjádřili náš nesouhlas s rasismem. Pozvali jsme si proto několik mluvčích, hovořili o tom, jak se jim tady žije jako příslušníkům menšin,“ uvedla za pořadatele Alice Minářová.

Zaznělo několik projevů, některé v angličtině, k vidění byly transparenty s nápisy jako „Ahoj, nebud rasista, dík“, nebo „Colour is not a crime“.

Na náměstí ve skupině dorazili i příznivci hnutí Slušní lidé, kteří v květnu 2018 v brněnském divadle Husa na provázku přerušili divadelní hru Naše násilí a vaše násilí. Pís-

kotem či bučením některé projevy narušovali, skandovali například „Čechy Čechům“.

„Bojujeme za normální slušný svět. Proto jsme tady. Nepodporujeme nějakého kriminálního z druhého konce světa, to je celé. Záleží na všech životech, ne jen na černých. Tady stojí skupinka bílých lidí, podle mě jsou rasisti tady tihle, ne my,“ řekl ČTK předseda hnutí Slušní lidé Zdeněk Pernica.

Shromáždění skončilo zhruba po hodině, oba tábory se poté rozešly.

Protestní akce se konala ze solidarity s příznivci hnutí Black Lives Matter (Na černošských životech záleží), které v USA nabralo na síle po květnové smrti černocho George Floyd. Bělošský policista Derek Chauvin mu v Minneapolisu při zatýkání více než osm minut klečel na krku. Nepovolil, ani když muž opakovaně nařikal, že nemůže dýchat. Chauvin nyní čelí obvinění z vraždy a jeho tři kolegové, kteří byli u tohoto zásahu, byli obviněni z napomáhání vraždě. Všechny čtyři policie propustila. ČTK

ZPRÁVY

Dokončení ze str. 1 zamítl. Kohoutek v minulosti spoluvlastnil firmy, které poskytovaly lidem rychlé půjčky a podle odvolacího soudu měly nepřiměřeně vysoký úrok. Poslanec je přitom podepsán pod návrhem zákona proti lichvářským úvěrům. Informují o tom Reportéři České televize.

Praha – Trestním oznámením reagoval předseda KDU-ČSL Marian Jurečka na výrok Petra Paulczyňského, bývalého politika, který stál u zrodu ODS. Paulczyňski na svém twitterovém účtu bez svolení autora zveřejnil snímek fotografa Víta Hassana, kde je zobrazen mladý demonstrant tmavé pleti při demonstraci před americkou ambasádou. Informuje o tom romea.cz. Paulczyňski doplnil fotografií komentářem „Pan ředitel v zoo by si měl zkontrolovat klece s primáty“. „Současná vlna nenávisti na sociálních sítích je obrovská a už mě to opravdu štve. Proto jsem dnes podal trestní oznámení,“ uvedl Jurečka na Twitteru.

Krajinářsko-architektonická soutěž Lety

Památník holokaustu Romů a Sintů v Čechách zná vítěze

Muzeum romské kultury, s.p.o. vyhlašuje vítěze krajinářsko – architektonické soutěže na podobu budoucího památníku Lety. Památník holokaustu Romů a Sintů v Čechách.

Nejlépe byl hodnocen návrh Jana Sulzera a Lucie Vogelové z atelieru terra florida v.o.s. a Jana Světlíka, Vojtěcha Šedého a Filipa Šefla z Atelieru Světlík. Na návrhu spolupracovali Roman Černošus a Petr Karlík.

Druhým nejlépe hodnoceným byl návrh Jakuba Kopce – n-1, Kláry Zahradničkové a Tomáše Džadoně. Na návrhu spolupracovali Paly Paštika, Luboš Zbranek a Lynda Zein.

Třetí v pořadí se umístil ateliér Andrea Govi Architetto z Itálie, autoři návrhů jsou Karolina Chodura, Joanna Rozbroj a Marta Tomasiak.

Porota hodnotila návrhy podle architektonické a umělecké kvality řešení, zohledňovala hlediska zasazení památníku do krajiny a také míru vyjádření námětu a zpracování tématu památníku. Klíčovými faktory se stala míra respektu ke kultuře českých Romů a Sintů.

„Jsme velice rádi, že se podařilo vybrat návrh, na kterém se porota prakticky jednoznačně shodla,“ uvedla ředitelka Muzea romské kultury, Jana Horváthová. „Nejlépe hodnocený projekt získal vysoké hodnocení díky citlivému přístupu k tématu samotnému ale i okolní krajině, do níž bude památník zasazen, a také s ohledem na splnění podmínky ekonomické přiměřenosti návrhu.“

Předpokládané náklady na výstavbu památníku jsou dle odborného odhadu v první etapě realizace 31,5 mil. CZK. Památník bude vícezdrojově financován, hlavní část rozpočtu bude hrazena z Fondů EHP a Norska.

Další fází po ukončení krajinářsko-architektonické soutěže jsou jednání mezi Muzeem romské kultury a vybranými architekty, jejichž výsledkem bude smlouva o spolupráci a vznik projektové dokumentace k realizaci návrhu.

Výstavba památníku je vázána na provedenou demolici velkovýkrmny prasat, která byla státem vykoupna na základě usnesení vlády České republiky ze dne 21. srpna 2017 č. 609. Příprava na vyhlášení výběrového řízení na demolici veprina již začala, samotná demolice pak začne ve druhé polovině roku 2020. Otevření nového památníku pro veřejnost je plánováno na rok 2023.

Nový památník a expozice by měly uctít památku obětí holokaustu Romů a Sintů, připomínat, informovat, vzdělávat a podníkat diskusi o minulosti, ale zároveň o současné společenské situaci a zabývat se i tématy diskriminace menšin a lidských práv. Podrobné informace o soutěži a soutěžní podklady jsou přístupné na webových stránkách soutěže: www.novypamatniklety.cz.

Alica Sigmund Heráková
Muzeum romské kultury

Soud odročil návrh na zrušení Mostečanů Mostu

Chce důkazy o jejich propojení s družstvem Krušnohor

Právní bitva o zrušení spolku Sdružení Mostečané Mostu, který má v tamním zastupitelstvu osm zástupců, bude pokračovat v září. Soudce ústeckého krajského soudu jednání minulý týden odročil, vyžádal si další listinné důkazy. Spolek v minulosti nechvalně proslul kontroverzními návrhy, například plánem, aby byli „problémoví“ lidé stěhováni do vesnic „pro lízu“.

Podstatou návrhu, který k soudu podal člen bytového družstva Krušnohor Lubomír Gomboš, je podezření, že spolek působí jako zastřená politická strana – a zneužívá tak výhody, které proti stranám a hnutím spolky mají. Nemusí například předkládat k návrhu na registraci petici alespoň jednoho tisíce občanů, nemusí ověřovat účetní závěrky, vést oddělené účty pro příspěvky ze státního rozpočtu, příjmy z darů a pro financování volebních kampaní a nemají povinnost předkládat Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí každoročně výroční finanční zprávu.

Spolek Mostečané Mostu je s družstvem Krušnohor úzce personálně propojen a fakticky působí jako jeho politická divize.

Zastavení na procesní vadě?

Soud může podle občanského zákoníku, podle kterého se podobné návrhy řeší, vydat Mostečanům Mostu upozornění, že spolek porušuje zákon. Teprve potom by připadalo v úvahu jeho rozpuštění.

Advokát Mostečanů Michal Mleziva se pokouší řízení zastavit s argumentem, že lidé, kteří návrh podali, k tomu nemají ze zákona oprávnění.

„Žádný z navrhovatelů oprávněný zájem ani právní zájem na zrušení SMM ve smyslu zákona neosvědčil. Osobou s právním zájmem na zrušení spolku jsou typicky členové spolku, členové statutárního orgánu či např. věřitelé spolku,“ argumentuje Mleziva ve vyjádření pro soud, které má HlídaciPes.org k dispozici.

Navrhovateli jsou vedle Gomboše dva členové mosteckého zastupitelstva, Jan Hrubeš a Luděk Prošek (oba za koalici Pirátů a Zelených pro Most). Advokát Mostečanů Mostu zpochybňuje zejména oprávnění podat návrh u Lubomíra Gomboše. „Lubomír Gomboš je osobou s trvalým bydlištěm mimo území města Most, kde SMM, i podle jeho tvrzení, vyvíjí svoji činnost a je tudíž i osobou bez práva volit v komunálních volbách ve městě Most. Jeho účast na řízení o zrušení SMM je neobhajitelná zvláště s přihlédnutím k tomu, že ústředním argumentem Lubomíra Gomboše je, že SMM je zastřenou politickou stranou půso-

bící na území města Most,“ píše ve svém vyjádření advokát Mleziva.

Pokud by se Mostečanům nepodařilo návrh zastavit na této údajné procesní vadě, bude soud posuzovat návrh po věcné stránce. Tedy že se spolek fakticky chová jako politická strana.

V návrhu na zrušení se píše, že spolek byl zapsán v roce 2014 a jako hlavní činnost uvádí „Sdružování veřejnosti se zájmem o mostecké komunální dění a o jeho aktivní ovlivňování“. Ve sbírce listin je založen mimo jiné návrh rozpočtu, podle něhož jsou příjmy tvořeny členskými příspěvky ve výši 30 tisíc korun a sponzorskými dary ve výši 4,25 milionu. Výdaje jsou tvořeny položkami „volební kampaň“ ve výši 4,25 milionu korun a „činnost SMM“ ve výši 20 tisíc.

„To znamená, že 99,29 % rozpočtu spolku představovala volební kampaň pro volby do Zastupitelstva města Mostu, konané ve dnech 10.-11.10. 2014,“ konstatuje se v návrhu na zrušení.

Navrhovatelé dále předkládají celou řadu důkazů, podle nichž je politická činnost, činnost v zastupitelstvu, příprava volebních kampaní a podobně hlavní činností spolku. Podle nich se tak zastřená politická strana, která zvolila právní formu spolku, účelově vyhnula mnoha povinnostem a omezením vztahujícím se na politické strany.

„Spolek Sdružení Mostečané Mostu dle dokumentů založených ve sbírce listin jako svou skutečnou hlavní činnost uvádí naplnění volebního programu. Výdaje na volební kampaň představovaly v roce 2014 více než 99 % jeho rozpočtu, přičemž tyto příjmy byly z netransparentních zdrojů označených jako sponzorské dary,“ připomíná návrh na zrušení.

Podle advokáta spolku ovšem není na činnosti Spolku Mostečané Mostu (SMM) nic nezákonného.

„SMM za dobu své působnosti v komunálním životě města Mostu vešlo v obecnou známost a pro občany města Mostu představuje určitý systém hodnot souvisejících s komunální problematikou. Proto, pokud SMM v rámci voleb do zastupitelstva města Mostu podporuje určitý kandidát, může být tento kandidát pro voliče čitelnějším a jeho šance na účast v zastupitelstvu města Most se tak může zvýšit. Podpora kandidátů voleb do obecních zastupitelstev spolkem není zákonem zakázána,“ uvádí Mleziva.

Dva chybějící důkazy

Soud si položil ke zodpovězení dvě otázky. Nejprve chce vyřešit, zda existuje oprávněný zájem navrhovatelů podnět podat, pak případně přistoupí k dokazování, zda skutečnou činností spolku je účast v zastupitelstvu, dosažení mandátů v zastupitelstvu, tedy politický boj

na komunální úrovni. Dojde-li k závěru, že tomu tak je, vydal by Mostečanům Mostu upozornění na porušení zákona.

Jako důkazy soud pro příští jednání nařídil obstarat dva dokumenty.

„Soudce uvedl, že (...) nevidí důvod nějak dále prokazovat politickou činnost účastníka, je však nutné, aby byla předložena kandidátní listina z posledních voleb, o které hovořili navrhovatelé, a v této souvislosti soud vyhovuje návrhu navrhovatelů a ukládá účastníkovi, aby předložil do příštího jednání prezenční listinu z valné hromady 26. 3. 2019,“ píše se v zápise ze soudního jednání.

Zmíněná prezenční listina z valné hromady z března roku 2019 by měla prokázat, že členové spolku jsou současně členy či zaměstnanci družstva nebo jinak v družstvu působí – a současně byli na kandidátce pro komunální volby 2018.

Zrušena byla i Republikánská mládež

Spolek měl ve volebním období 2014–2018 v zastupitelstvu města Most 10 členů, v předchozím období jich bylo dokonce 26, v letech 2006 až 2010 pak 18 členů zastupitelstva. „Spolek Sdružení Mostečané Mostu jako zastřená politická strana díky svému významnému zastoupení v zastupitelstvu města Most ovlivňuje život občanů města. Je ve veřejném zájmu, aby tak činil v souladu s právní úpravou,“ uvádí se v návrhu.

Advokáti navrhovatelů upozorňují na předchozí podobné případy, kdy byl například soudně zrušen spolek Zastupitelské centrum Doněcké republiky v Ostravě. Z názvu a z činnosti spolku podle soudu vyplynulo, že vystupuje jako diplomatická mise či konzulární úřad, a tedy vykonává veřejnou správu bez zákonného zmocnění.

Podobným případem je i rozsudek Nejvyššího soudu z roku 2002, který potvrdil rozhodnutí Ministerstva vnitra o rozpuštění občanského sdružení Republikánská mládež, neboť vyvíjelo činnost vyhrazenou pouze politickým stranám.

Nejvyšší soud tehdy uvedl: „Je zřejmé, že občanské sdružení Republikánská mládež se samo označuje nikoliv za občanské sdružení, ale za sdružení politické, a to v celé řadě svých programových a jiných dokumentů.(...) Je tedy zcela evidentní, že občanské sdružení Republikánská mládež má podle svého programu a stanov vyvíjet činnost, která odpovídá činnosti nikoliv občanského sdružení, nýbrž činnosti politického hnutí, popř. politické strany.“

Řízení se Sdružením Mostečané Mostu bude u ústeckého krajského soudu pokračovat 16. září.

Robert Malecký
hlidacipes.org

Od července se zpřísní pravidla vyplácení příspěvku na bydlení

Pravidla vyplácení příspěvku na bydlení se od července zpřísní. Pro získání dávky nebude rozhodující to, kdo má v bytě trvalé bydliště, ale kdo tam skutečně žije. Podle toho se bude hodnotit i příjem domácnosti, který hraje roli pro přiznání podpory a stanovení její výše. Úředníci budou moci nově situaci prověřovat také přímo doma u žadatelů a příjemců peněz od státu. Informovala o tom mluvčí úřadu práce Kateřina Beránková.

Úprava se dostala loni před koncem roku do novely o státní sociální podpoře, která od ledna zvýšila rodičovský příspěvek. Ustanovení o příspěvku na bydlení do normy při projednávání ve Sněmovně navrhla vládní poslankyně, začínají platit o půl roku později než ostatní přijatá opatření. Se změnou pravidel původně počítalo ministerstvo práce v navrženém zákoně o novém přídatku na bydlení, kterým chce resort nahradit dosavadní příspěvek a doplatek na bydlení. Zpřísnění pravidel je součástí takzvané revize dávek.

„Od 1. července bude úřad práce brát v potaz při posouzení nároku na příspěvek na bydlení manžele a manželky či nezaopatřené děti a všechny jiné osoby, které v dané domácnosti žijí. Tedy užívají společně s žadatelem o dávku byt a hradí společně náklady na své potřeby,“ uvedla Beránková. Podle ní se změna dotkne například otců, kteří sice

s rodinou bydleli, ale trvalé bydliště měli jinde. Při posuzování se tak nezapočítávali. Mění se tak i hodnocení příjmu. Dosud mohl příspěvek získat vlastník či nájemce bytu s trvalým pobytem, pokud náklady na bydlení překročily v Praze 0,35násobek a jinde 0,3násobek „příjmu v rodině“, ale nebyly vyšší než státem stanovený normativ. Nově se má zohlednit příjem vlastníka či nájemce a „společně posuzovaných osob“. Zahrnou se tedy částky všech, kteří spolu bydlí. Podle novely se u příspěvku na bydlení „považují za rodinu všechny osoby“. Do žádosti se nově bude vyplňovat trvalý pobyt a doručovací adresa i místo skutečného pobytu. Žadatel vypíše všechny, kteří v domácnosti žijí, nejen trvale přihlášené. K žádosti je nutné doložit příjmy i náklady na bydlení a vyúčtování za předchozí čtvrtletí. Nově mohou úředníci také chodit do bytů a kontrolovat, kdo tam skutečně žije. Pokud by

žadatel či příjemce dávky domů pracovníky nepustili, o dávku přijdou. „Cílem tohoto opatření (prověření) je zjištění všech skutečností rozhodných nejen pro vznik nároku na dávku, ale také určení její výše,“ uvedla mluvčí. Podle ní bude mít pracovník úřadu práce služební průkaz a zvláštní oprávnění od krajské pobočky úřadu. Do bytu vstoupí po souhlasu nájemníků.

Od července budou lidé znovu také muset pravidelně každé tři měsíce dokládat kvůli dávkám příjmy a náklady za předchozí čtvrtletí. Teď to bude za duben až červen. Povinnost odpadla jen v době epidemie, kdy úřady omezily provoz a vyřizovaly příspěvky firmám na mzdy a mimořádné dávky. Žádosti a podklady je možné posílat elektronicky. Potřeba je k tomu ale datová schránka a elektronický podpis. Bez nich musí lidé vše poslat poštou, nebo přinést a potvrdit osobně. **ČTK**

Strategie romské integrace...

Dokončení ze str. 1

matickou podmínkou, zaměřenou na inkluzi Romů. Právě inkluzivní přístup jako nejvyšší stupeň začlenění do společnosti v praxi dlouhodobě chybí. Z dosavadních dokumentů na úrovni evropské i národní, včetně konzultací s vybranými aktéry romské integrace, byly vybrány níže uvedené oblasti, které budou do strategie zahrnuty:

Emancipace,
Anticiganismus,
Vzdělávání, Bydlení,
Zaměstnanost, Zdraví,
Kapacity a zdroje.

Kritika ze strany romské občanské, ale i odborné veřejnosti míří k příliš obecnému pojetí jednotlivých problematik, které postrádá popis jednotlivých cílů vedoucích ke zlepšení. Osobně mně v jednotlivých strategiích vadí převládající sociální přístup. S ním operuje většina relevantních aktérů více než 20 let. Stále se zdo-

konalující tzv. sociální inženýrství nám jen předurčuje novotvary, kterými nás Romy odděluje od běžné společnosti. Bohužel se v těchto teoriích už zapomíná na základní informace týkající se realit naší komunity, kultury a mentality. Předně, Romové nikdy nebyli a nejsou homogenní skupina. Stejně tak nejsou všichni Romové chudí. Značná část z nich má střední i vysokoškolské vzdělání, perspektivní zaměstnání či úspěšně podnikají. I přes svůj úspěch a společenské uplatnění zažívá tato část Romů diskriminaci a nerovný přístup v nejrůznějších oblastech veřejného a společenského života. Bohužel, o těchto případech se ve vládních dokumentech nehovoří. V tomto ohledu chybí jejich autorům hlubší perspektiva, schopnost nahlížet na jednotlivé oblasti z různých úhlů pohledu.

Občanská část Rady vlády pro záležitosti romské menšiny spolu se zástupci neziskových organizací má nyní možnost přispět svými návrhy do nové strategie. Dobrým signálem je i jejich přítomnost na jed-

nání s úřadem vlády, zástupci ministerských rezortů a Evropské komise. Budou nyní pracovat v expertních tematických skupinách, za účelem stanovení konkrétních cílů do nově připravované strategie romské integrace.

Nutno uvést, že v posledních 25 letech byla vypracována i řada velmi kvalitních dokumentů popisujících aktivní řešení začlenění Romů do společnosti. Společenskou újmou nás všech je fakt, že jejich obsah zůstává jen v papírové podobě. Reálná implementace se totiž odvíjí od politické vůle konkrétní vlády členského státu EU.

Zmíněných dokumentů bychom se i přes výše uvedené těžko ovlivnitelné okolnosti měli držet. V pracovních skupinách poslouží jako důležité vodítko, jak konkretizovat aktuální problémy a vytyčovat cíle pro posun věci v oblasti integrace Romů dopředu! Ten problém opravdu není jen sociálního rázu, a v tomto ohledu je třeba situaci Romů v České republice aktuálně popsat. **Tomáš Ščuka**

KOMENTÁŘ Projekt Inschool pokračuje

TOMÁŠ ŠČUKA

Vítáme pokračování mezinárodního vzdělávacího projektu Inschool v České republice. Tento projekt přichází z politické vůle Evropské komise a Rady Evropy, která považuje inkluzivní přístup za důležitý faktor zlepšování školního prostředí. Odstartoval v roce 2018 v pěti zemích Evropské unie – Maďarsko, Česká republika, Slovensko, Rumunsko a Velká Británie. V pilotním roce došlo v ČR ke spolupráci ze třemi základními školami – Krnov, Ústí nad Labem a Trmice. Zcela objektivně lze říci, že implementace jednotlivých aktivit na školách ukázala přínos i cestu, jak některým bariérám zdárně čelit! Nutno dodat, že klíčová je spolupráce všech zainteresovaných stran. Škola, žáci, rodiče, potažmo širší komunita. Rovnocenná spolupráce a partnerství jsou předpokladem úspěchu a dosahování potřebných cílů ve vzdělávání. Nutno zmínit i faktory, které jsou těžko ovlivnitelné, a to školy působící v sociálně vyloučených lokalitách. Ekonomicko-sociální rozdíly totiž omezují jakékoliv snahy škol, a zde nese primární zodpovědnost příslušná obec a stát jako takový.

Složení škol ve vyloučených lokalitách je evidentně výrazně odlišné od škol běžného typu. Řeší se zde především nedostatek dětí z majoritní populace. Inkluze zde podle ředitelů neexistuje, protože se jedná o velmi homogenní prostředí. Mají různé strategie, jak majoritní děti přilákat, např. angličtina v první třídě, v době, kdy ještě nebyla plošně zavedena apod., většinou ale tyto snahy končí neúspěchem. Jakmile škola dostane nálepkou vyloučené nebo romské školy, její situace se radikálně změní. Inkluzivní opatření však evidentně změnu přinesly.

Významná je také osvěta o důležitosti vzdělání v sociálně vyloučených lokalitách. Facilitátoři projektu Inschool mají v této otázce velmi dobré výsledky z terénu. Dle jejich poznatků se uvnitř romské komunity postoj ke vzdělávání mění a vzdělání obecně je čím dál tím více vnímáno jako trvalá hodnota. Mění se také informovanost o tom, jak vzdělávací systém funguje. Rodiče obvykle chtějí udržet dítě v mainstreamové škole a vyžadují vyšší kvalitu vzdělávání na vyloučených školách. Volba, do které školy dítě romských rodičů půjde, je jedním ze základních milníků na jeho cestě vzdělávacím systémem. Příslušnost k romské menšině rodiče stále vnímají jako to, co určuje možnosti jejich dětí na další cestě životem.

Projekt Inschool 2 spolupracuje nyní se šesti školami, jež vybrala Evropská komise a Rada Evropy dle požadovaných kritérií: Procento romských žáků ve škole, geografické umístění, kladný/záporný přístup vedení školy apod. Velkou devizou projektu Inschool je také odbornost expertů působících v národních týmech tohoto mezinárodního vzdělávacího programu. V neposlední řadě chci zdůraznit proaktivní přístup evropských institucí ke zvyšování participace Romů samotných. Aktivní zapojení Romů do činnosti týkající se prostředí romské komunity je základním předpokladem úspěchu. Řada romských expertů působí v národních týmech Inschool, a dokáže tak i pro svou osobní zkušenost lépe porozumět, ale i vysvětlit některá sociokulturní specifika své komunity.

Segregované školství má v naší zemi své kořeny. Je smutné, že je v českém společenském prostředí považováno i dnes za zcela legitimní praxi.

Projektu Inschool přejí úspěšnou implementaci v podobě osvěty na lokální úrovni. Právě a jen uvědomění nás všech je podmínkou ke skutečnému úspěchu. **Palikerav tumenge.**

O Roma vakeren
pořad ČR určený pro Romy. www.romove.cz

Rasismus omezuje naše životy

Žijeme v době, kdy sami nevíme, co bude. Svět kolem se nás rychle mění a my s ním, vše, co bylo schované pod pokličkou, se teď otevírá. Nikdy nevíme, i my se můžeme stát obětí násilí nebo rasismu. Nebo naopak násilí různými formami můžeme šířit, aniž bychom o tom věděli.

Ve městě, ve kterém bydlím už třicet let, existují formy diskriminace, které lze vidět. Od obchodu až po cestu domů. I přesto, že tu žijeme dohromady černí a bílí, lidi nás stále nechápou a nechtějí přijmout. Někdy se to netýká přímo mě, ale romské komunity, která ve městě žije. Tlak společnosti na nás utočí, a i když se to snažíte změnit, druhá strana se k vám obrátí zády a ještě z vás udělá „blbce“. Nikdo nechce pronajmout prostory Romům, kteří jsou hluční a pořád by jen tančili nebo zpívali. Nikdo nechce pronajmout bydlení Romům, protože mají velké rodiny, které by je neustále navštěvovaly. V maloměstě najdete lidi, kteří vás odsoudí kvůli vašemu oblečení, názoru a jinakosti. Romové totiž nikdy nikam nezapadali, nikdo je nemohl zařadit do nějaké tabulky a říct jim, ať se chovají podle předpisů. I přesto, že se romská společnost začlenila do majoritní společnosti a přijala dost věcí, stále najdete takové lidi, kteří vám budou tvrdit a stát si za tím, že Rom „nepracuje, pobírá sociální dávky, krade nebo vás může dokonce i nakazit“.

Je to asi měsíc, co se vrátili do našeho města Romové z Anglie a hned dostali nálepku, že jsou nakažení koronavirem. Lidé ve městě se jim vyhýbali na 100 honů. Pravda je ale taková, že z řad romské komunity nebyl nikdo nakažený, až do doby, kdy se jedna místní Romka nakazila od řidiče taxíku. Vše dopadlo tak, že nakonec byla obviněna Romka, která se stala obětí. Byla matkou asi desetileté dcery a dcerou staré matky, o kterou se celý život starala. Dítě umístili do dětského domova a matka obviněná zůstala na stará kolena sama. Smutný příběh, ale taková je dnes realita. To, že jsou kolem nás stovky mladých lidí pod návykovými látkami, páchnoucí potem, močí a alkoholem, to nikoho nezajímá. Ano, Romové mají jiné zvyky, jinou kulturu, jinak přemýšlí než většina ostatních lidí, jinak se chovají. Ale nejsou rasisté.

Další forma diskriminace v našem maloměstě se týká řidičů. Častokrát se stává, že když se snažíte přejít přes přechod, jako chodec nemáte možnost. Řidiči jsou v autech často podráždění, telefonují, a když vám mají zastavit, najedou téměř na vás. Někteří lidi schválně Romům nezastavují. Je to na nich vidět, jejich znechucený výraz vám prozradí všechno.

Nebo umístování do nejhorších lokalit ve městě. Téměř po dvaceti letech se z naprosto nevyhovujících podmínek, kde platili nájem v plné výši, stěhují Romové do čistých městských bytů, ale opět jen do míst, kde je většina romských rodin. Nedivme se, proč potom vznikají romská ghetta. Jak je možné, že Rom, který normálně platí plnou výši nájmu, je označován za sociálně slabého člověka? Chtěli byste popsat, jak to původní bydlení vypadalo? Prázdné prostory, ve kterých byla stará kamna, na kterých se ohřívala teplá voda a byla podmínka mít dřevo nebo uhlí. Špinavé parkety, ze kterých vylézal divný hmyz a v noci jste slyšeli škrábání myši. Dlouhé studené chodby a zdi zdobily mapy velkých pláší. Období zimy zde byla vel-

Pokračování na str. 5

Petr Döme – Karate je můj životní styl

Petrovi Döme je teprve 12 let, z nichž sedm se věnuje tradičnímu karate. Petr se velmi úspěšně účastní mezinárodních soutěží, je trojnásobným Mistrem světa z Krakova, Lublaně a Brna, dvojnásobným Vicemistrem světa, Mistrem Evropy, sedminásobným vítězem národních pohárů a samozřejmě Mistrem České republiky. Na otázku, co ho nejvíc baví, Petr odpověděl jedním slovem – karate. Seznamte se i vy s mladým talentovaným bojovým umělcem. Jeho jméno ještě určitě uslyšíte.

Myslíš si, že tvoje znalost karate ovlivňuje tvůj každodenní život?
Ano, velmi to přispívá k mému sebevědomí. Nejsem ve škole stydlivý, беру si vše, na co mám právo a ničeho se nebojím.

Jaký význam pro tebe nese slovo umění ve slovním spojení bojové umění, jímž tradiční karate bezpochyby je?

Především studium kata (tradičních bojových sestav, pozn. red.), ale i příprava na kumite (soutěž v boji mezi dvěma soupeři, pozn. red.), je neskutečně těžký a složitý proces. Přiblížit finální provedení k dokonalosti je někdy nadlidský úkol. V tom spatřuji význam slova umění. Každé provedení kata je jedinečné, neopakovatelné a vysoká koncentrace energie je přítomná v každém okamžiku.

Karate se liší od jiných bojových směrů velkým množstvím striktních pravidel, která musíš dodržovat?

Ano, je v tom i víc věcí, které mě na tom baví, ale i tohle je jedna z nich. Karate člověka vede k sebekontroli a bdělosti.

Co pro tebe karate tedy znamená?

Je to můj životní styl.

Ale to neznamená, že chodíš v kimonu po městě?

Ne, to ne. Prostě, když se někdo věnuje bojovým uměním, tak se chová jako umělec a ne jako darebák, neporušuje určité meze, nepřestupuje morální hranice. Zní to jako past, do které člověk sám sebe chytí, ale

ve skutečnosti je to ta pravá svoboda. Karate odhání od člověka zlo.

Jaké máš cíle?

Těch mám hodně, rád bych dokončil školní rok tak, jak si ho představuji a co se týče sportovních cílů, tak bych chtěl jednou vyhrát olympiádu.

Je rozdíl mezi týmovými sporty a karate, kde člověk na sebe bere spíše roli samotáře, který si sám rozhoduje svůj výsledek? Cítíš to také tak?

Popravdě úplně ne, karate totiž není úplně individuální sport. Můj výsledek zdaleka nezávisí jenom na mně. Je v tom práce trenérů, energie rodiny, podpora ostatních členů klubu. Tohle já беру jako týmovost. To, co umím, jsem se musel od někoho naučit. Ano, individualitu pak projevu v zápase, ale i ta má přímou vazbu na to, čím mě maminka předchozí večer nakrmila a zda jsem dobře trénoval se svými trenéry.

Koronavirová krize pozastavila nejen ekonomiku a společnost, ale ovlivnila i životy jednotlivců. Jak se tato krize projevila ve tvém životě?

Trénuji o hodně méně než obvykle,

horším se a strašně mi to vadí, tak se snažím cvičit doma. Na chatě mám sportovní pomůcky, boxovací pytel a další věci.

Teď jsi na sebe proflákl, že máš na chatě boxovací pytel. Takže v soukromí cvičíš i něco kontaktnějšího než tradiční karate? Chtěl by ses jednou posunout směrem k MMA?

Opustit karate určitě nehodlám. Spíš to jednu v budoucnosti spojit, pokud to budu časově zvládat skloubit se školou. Teď dělám teprve zkoušku na hnědý pásek, takže ještě mám co dělat v karate.

Kdo je pro tebe dnes vzorem?

Naš klub hodně ovlivnily semináře mistra Avi Rokah, který 27 let studoval karate u legendy tradičního karate Hidetaka Nishiyama. On je špičkový mistr a trenér, který inspiroje každým coulem. Pak se mi líbí mnozí zápasníci MMA s backgroundem v karate, jako je Atila Vegh a strašně moc dalších lidí, jež se dokáží udržet na určité úrovni a nenechají se zkatit okamžitou slávou, ale neustále na sobě pracují.

**Rozhovor vedl Sabir Agalarov
foto: Sabir Agalarov**

Pro 90 % Čechů jsme jen odpad a nepřizpůsobiví „cigoši“

Alex Dzurko je sedmadvacetiletý muž, kterého můžete znát z internetového prostředí. Rapper, tatér a dabingový herec pracující pro nejménovanou sklářskou firmu jako balíč skla si na mě našel trochu času, aby mi poskytl rozhovor pro Romano hantog. Co vše dělá? Jak žije? Jaké jsou jeho názory? Přečtěte si tento exkluzivní rozhovor...

Ahoj Alexi, jsem velice ráda, že s tebou mohu udělat tento rozhovor. Většina lidí tě může znát z tvého Youtube kanálu, kde jsi postoval své parodie. Tvé hlášky se staly legendárními, totálně se lidem vryly do paměti a máš docela silnou základnu fanoušků i mezi neromskými uživateli. Parodie jsi ale přestal dělat a rozhodl ses pro hudební kariéru. Myslím, že to je super nápad, protože jako rapper na to máš a díky tvé silné slovní zásobě mají tvé texty smysl. Můj dotaz ale spíš míří na tvoje osobní ambice. Jakou zprávu vysíláš do světa? Komu jsou tvé signály určeny? To, co vysílám do světa, je určené všem. Je to můj osobní pohled na svět a dění v tomto světě. Jediné, co bych od toho chtěl, je, aby se lidi probudili. I kdyby to byl jenom jeden člověk a ten to poslal dál, tak z jednoho bude deset a z deseti třeba 100.

Probudili z čeho? Co vnímáš jako aktuální problém?
Většina lidí je slepá, vidí jen to, co jim systém ukazuje a dovoluje, jsou zmanipulováni, ale ne každý je schopen si to přiznat. To je ten problém, a ne aktuální, ale problém, který roste roky.

Jak ses dostal k hudbě?
Asi před deseti lety u nás v Teplicích fungovala rappová skupina 2va ze sta, strašně se mi líbilo, že pomocí skladeb předávají lidem nějaké to poselství, tak jsem to chtěl zkusit, zkusil a už jsem zůstal u toho.

Jeden ze tvých výborných výtvorů je také duet se Soniou Polákovou (účastnice třetí řady Superstar, skončila na krásném šestém místě) s názvem Old times. Tahle pecka má pro mě osobně obrovskou cenu, protože sama vnímám postupem času ty změny kolem nás. Jak vás napadlo ji složit? Kdo převzal iniciativu a jak jste se k sobě dostali?
Pro mě má taky velkou cenu, protože nemám rád tuhle dobu. :) Tohle téma jsem měl napsané asi rok v telefonu. Když už jsem sehnal beat, tak tam bylo třeba dát zpívaný refrén. Tím, že Sonie produkovali skladby Míra Hmilanský a Nico G Kurucz, tak jsem na ni narazil, oslovil ji a ta do toho bez váhání šla.

Nemáš rád tuto dobu, v jakém smyslu? A jak to bude s další spoluprací? Tobě to se Soniou opravdu lídí.

Tahle doba je strašně úspěšná a narvaná nesmysly, vem si, že každý rok vyjde nový iPhone. Ok, pecka, má to 100 foťáků a můžeš s tím zatloukat hřebíky, ale do života ti to nic nedá. Posunula se technicky, ale jako lidstvo jsme udělali pár kroků zpět. Přestože je rok 2020, lidi stále umírají na hlad a žízeň. Se Soniou určitě plánuji další skladby, akorát teď na to není moc čas.

Píseň Našší bisterav s Pavlem Princem je hluboká balada. Je z ní cítit obrovský smutek. Je znát, že to není nastavované a naučené, ale že je ze srdce. Čerpali jste z osobních zkušeností?
Skladba "Našší bisterav" je z větší části pro moji babičku, která nám (mně a mým sourozencům) byla druhou mámou. Je tam cítit smutek, protože je to 100% real. Nevím, odkud čerpal Pavel, ale refrén totálně zabil.

Máš docela super vztah a hodně spolupráce se zpěvákem Davidem Balogem (účastník The Voice ČR 2019). Plánujete toho víc?
Jo, David je můj dobrý kamarád a plánujeme společně pár skladeb a videoklipů.

Otevřely se i tobě možnosti účasti v nějaké soutěži, např. Česko Slovensko má talent?
Neotevřely.

Kdo je tvým hudebním vzorem nebo koho máš rád a kdo tě inspiruje?
Nemám vzor, ale mám rád klasiky - 2pac, B.I.G., Freddie Mercury, Michael Jackson.

Kde se vidíš za deset let?
Kde se vidím za deset let? Popravdě, ani nevím. Jen chci mít klid a dělat to, co mě baví.

Ty jsi multitalentovaný člověk, Alexi. Kromě hudby a videí krásně kreslíš a tetuješ. Jak ses k tomu dostal? Hodláš v tom pokračovat na umělecké úrovni?
Na umělecké úrovni asi ne. Dělam to pro radost a to mi stačí.

Na tvém facebookovém profilu jsem si všimla, že dost razantně odmítáš, že by ses měl vrátit k parodiím. Máš k tomu nějaký důvod?

No, důvod je takový, že mě to přestalo bavit a už mě to nenaplnuje. Lidi mě s tím otravovali a každým novým videem stoupala moje internetová „sláva“. Chvilí jsem si to užíval, ale pak mi došlo, že tohle není to, co chci. Tak jsem toho nechal. Většina fanoušků to stále nechápe, ale to už jde mimo mě.

Jak vnímáš romskou otázku v ČR?

Pro 90 % Čechů jsme jen odpad a nepřizpůsobiví „cigoši“, co vysávají stát. Jasný, že jsou mezi námi i Romové, kteří se chovají, jako by měli v hlavě jenom omluvný dopis od výrobců prezervativů, ale důležité je uvědomit si, že i mezi gádži jsou tací, a že i my umíme být slušní a vydělávat šéfovi na dovolenou. Proto říkám, že jsme si všichni rovni.

Díky své velké fanouškovské základně máš hodně velké slovo mezi mladými v Ústeckém kraji. Nepřemýšlel jsi nad možnostmi práce s mladými lidmi, například jako pracovník primární prevence, pomocí přednášek, nebo bys chtěl konat osvětu skrze písně?

Ani ne. A skrze písně? Tahle generace to má hrozený trochu jinak. Poslouchají fake rappery, kteří rapují vymyšlené životy a jejich texty nemají žádnou váhu. Takže by to asi nemělo cenu. Ale když moje skladby náhodou někomu nějakým způsobem pomohou, tak budu velice rád.

Co bys vzkázal mladým lidem, talentům, co se teprve hledají?

Ať hledají a zkoušejí. Ať se nenechají nikým a ničím rozhodit. Je to jejich cesta, jejich život a rozhodnutí. Ať se nenechají namotat na love a drogy, protože v tu chvíli pohrbí všechno, co roky budovali.

Rozhovor vedla Lucie Oračková

mi dlouhá a špatná. Léto bylo lepší, Romové se scházeli venku, pracova-

Dokončení ze str. 4

li nebo se bavili. Mimo lokalitu nechodili, pokud ano, tak jen zřídkka a jen pro ty nejdůležitější věci. Lokalita se nachází vedle bývalého splavu řeky Zrzavky. Před deseti lety byly romské rodiny z této lokality postiženy povodní. Událost, která neměla konce. Romské rodiny s dětmi utrpěly velký psychologický šok. Nezbylo jim nic jiného než posbírat svoje věci, ohlídat svoje děti a okamžitě odejít. Dostat se z postiženého místa ale nebylo jen tak možné, protože voda způsobila rozbití cesty, po které jste se mohli dostat z lokality ven. Jediný způsob, který místní Romové vymysleli, bylo násilím a vši silou rozbit velká železná vrata místní školy, která byla jediným únikem. Museli je evakuovat do místní školy. Reportáž sem přijela natočit i ROMEA (<https://www.youtube.com/watch?v=1C2qiBVyxAg>). Ale i přesto, co se stalo, romské rodiny zde bydlely stále. V roce 2020 se město Nový Jičín rozhodlo ukončit pronájmy v této lokalitě. Otázka zní, jestli to bylo vůbec zákonné. Zda byly tyto nevyhovující byty hygienicky vhodným bydlením pro rodiny s dětmi.

Další téma, které bych také ráda zmínila, je neochota personálu v obchodech. I přesto, že slušně pozdravíte a máte právo jako občan České republiky nakupovat nebo si něco objednat v restauraci, se na vás personál kouká, jako byste tam neměli co dělat. Výraz, který se jim zračí v obličej, když vás právě vidí, jak vcházíte dovnitř s dalšími členy rodiny, není moc líbivý. Někdy se stává, že čekáte cca 20 minut, než vás někdo obslouží, ale to už vám bere nervy a raději odcházíte.

Romská mládež v pubertálním věku je také terčem diskriminace. Jak je známo, mladí Romové se scházejí s partou kamarádů a chodí ven, posedávají na lavičkách ve městě a povídají si, zpívají, pouští nahlas hudbu nebo začnou třeba něco rapovat. Jednoduše řečeno, jsou příliš „hluční“. Sami ale netuší, že se stali terčem diskriminace. Protože vše, co mladá romská generace prožívá, je přirozené. Hlas, pohyb, emoce. Neví, že můžou u druhých vyvolat strach a napětí. Vzpomínám si, že v naší čtvrti bydlel jeden Rom, asi tak 20 let. Neměl sice práci, ale krásně zpíval. Jeho hlas bylo slyšet snad všude, ozýval se a nemožli jste ho přeslechnout. Ohlasy české společnosti byly hrozné. Už jen samotný hlas soudili. Časem se romská mládež stala závislou na drogách a scházela se s partou, která je nijak v životě neposunovala, právě naopak stahovala dolů. Nevím, jak je to v jiných městech, kde je situace častokrát horší. Já osobně se v našem městě snažím pořádat různé akce, kde se sházejí jak Romové tak i Češi. Chtělo by to ale víc takových akcí ze strany české společnosti, aby oni byli těmi pořadateli a měli podobnou myšlenku...

Rasismus tu byl, je a bude, dokud se lidi nezmění. Dokud lidská civilizace nepochopí, že by se lidi měli rozhodovat sami podle sebe, co je správně a co druhým ubližuje. Člověk by se měl vztít do situace druhých lidí, protože nikdy nevíme, kdy ten raněný, ublížený, ponížený, zesměšněný můžeme být my nebo někdo z našich blízkých. Naučit se předsudky, které do nás vložila naše rodina, odstranit ze svých životů. A přijmout lidi kolem nás, ať jsou černí nebo bílí. Najít něco, co nás spojuje jako lidi. Je to práce náš úkol.

Veronika Kačová
foto: Sabir Agalarov

Kamiben dži ko hrobos...

„Šoha, šunes? Šoha nadomukhava kija mange te anes andro kher kales, odava šun...“ vičinel pre čaj o dad cholaha.

„Me les igen kamav.“

„Odava, hoj tu les kames, mange jekh, šaj kames the amare parne čhaves, u na le Romes, miro gulo Del, s'odava tuke liňal andro šero? Tu džanes, sar nakamav ole kale manušen! Šoha me lenca paš o skamind nabešava! The so o cikne čhavore? Oda tu dumines, hoj mange aneħa čhavoren kalen?“ Cholaha pekel pro skamind.

„Dado, me les šoha namukhava...“ braňinel le piranes e rovľard'i čaj.

„Tu les namukheha? The so pr'oda phenena tiri daj, me, tiro phral, tiri familija? Sar maškar amende kames leha te dživel? So lengeri natura?“

„Savi natura? Me les prindzarav andal e škola, jon hine ajse sar amen, jekhmodošne...“

„Joj, miro gulo Del, odava NA, sar amen? Tu diliňiňal? So phenes tu?“

O dad phučel la romňatar. „Tu pr'oda naphenes aňi lav? No so phučav, tu sal tiž ajši, našadal e god'i ole telenovendar, bešte tuke pro mozkos.“

„Hin mange pharo pro jilo, amari čaj pes zakamađa, the namištes, no...“

„Ma vaker feder, bo tu mek imar the o bijav kerehas, phenav tumenge, čak te merava! Nadžaha avri...!“

„Dado, mange hin biš berš, tu mange ...“

„Dži kana sal andro miro kher, šuneha man...!“

„Dado, me džav pal miro...“

„Ňikhaj nadžaha, avel baro brišind, bari burka the tu...“

„Nasom cikňi, me džav palo Jirkos,“ the geľa avri rovľarde mujeha.

„Janka, me adaj užarav imar jepaš ora, so avka dugones?“

„Ma ruš, me man sikra vesekedinavas le dadeħa...“

„Džanav, vaš mange, talam jekħvar preačħela...“

„Jov šoha napreačħela, odava leskeri bari chol'i.“

O Jirkos la chudľa the oblapinel lakro pasos, čumidel la. Nadžal leske pre god'i, sar šaj avel ajci bari chol'i andro manuš. Sar odava avela dureder?

„Šun man, Janka, naduminaha palo namište lava, natrapinaha amen, dikħ, imar avel o brišind, mušinas amen te garuvel, akana našťik aves navaľi, amaro cikno bi odava nakamelas, ha, ha.“

„Kaj džaha? Pal amaro thanoro?“

„Paš e burka ko stromos? No nadžanav, mušinas amen te garuvel...“

„Jirko, oblapin man zorales, me darav, imar aven o bleski...“

„Ma dara, somnakaj, av ke mande, the zorales man chude...“

Nadophenda, o perumos andre lende pekľa, jekħetane oblapinde pejle ke phuv. Lengero kamiben na vek'i muľa...
Irena Eliášová

Přijďte s námi oslavit Mezinárodní den Romů v Novém Jičíně

Mottem akce je „Hledejme to, co nás spojuje“. Program odstartuje v pátek 3. července 2020, a to v krásné prostorné novojičínské kavárně GáBa café. Od 18 hodin se můžete těšit na vernisáž fotografií na téma Plamen romské ženy, diskusi s pozvanými ženami a na závěr je připraven koncert v hudebním stylu gipsy, balkán a flamenco pod vedením Feriho Barkoci a hostů (Mateo Garriga – cajan a Veronika Kačová – zpěv).

Druhý den, v sobotu 4. července od 14.30, program nabídne v prostorách zahrady farního sboru ČCE v Novém Jičíně romsko-českou bohoslužbu, romsko-české chvály, hudební, pěveckou a taneční esenci. Dále pak autorskou přehlídku Plamen ženy, kterou připravila majitelka kadeřnického studia Ivana Kopřivová a Veronika Kačová. Modelky přijaly pozvání a přijedou z různých měst. V rámci programu si můžete také zakoupit zboží s romskou tématikou z kreativního obchůdku MiVera. Zhlédnout můžete fotografie z předešlých let oslav Mezinárodního dne Romů. A pro ženy tu bude program Cesta ke kořenům tance – workshop, kde se propojuje romský tanec a flamenco, pod vedením lektorky Jany Šafaříkové z Brna.

Vstup na tuto akci je zdarma.

Tuto kulturní událost podpořilo město Nový Jičín a Amnesty International. Akce se koná za každého počasí. Jste všichni srdečně zváni.

Veronika Kačová

Julius Kala: Chtěl bych změnit celý politický systém!

Julius Kala je členem ASLIDO, Asociace lidí pro Domov Ostrava a Praha. Zaměřuje se na změny zákona o sociálním bydlení v České republice a ukončení bezdomovectví a byznysu s chudobou. Je konzultantem na Fakultě sociálních studií v Ostravě a zaměstnancem IQ Roma servisu v Brně. Spolupracuje s organizací Amnesty International. Je aktivistou a nevzdává se. Není mu lhostejné, jak občané v České republice žijí, at jsou to matky samoživitelky, seniory, tělesně postižení občané, Romové a další občané tohoto státu. S diskriminací v přístupu k bydlení má osobní zkušenost, zmlada žil s rodinou v nelidských podmínkách, všude, kde se dalo, pracoval v Technických službách ve Vítkově.

Ahoj Julku, zajímalo by mě, za jaké situace jsi pocítil, že jsi obětí rasismu nebo diskriminace?

Vzpomínám si, že to bylo v roce 1993, kdy jsme s manželkou měli první dítě. Neměli jsme kde bydlet. Bydleli jsme na půdě, ve sklepě, prostě všude tam, kde se dalo. Po rodinách, po známých, po kamarádech. Potom nám OSPOD poradil, že si máme podat žádost o bydlení, ale do dnešního dne, když už jsme rozvedeni a máme děti dospělé, nám ještě byt nepřidělili.

Jak ses k tomu stavěl?

Chodil jsem na městský úřad, aby nám nějak pomohli s bydlením, protože věděli, že mám dítě a ženu. Bydlel jsem v té době ve sklepě, kde nebyly ani okna ani dveře. I přesto tato situace trvala rok, než jsme se přestěhovali na „půdu“, bylo to zrovna v zimě, před Vánoci. Tam jsme s dětmi prožili Vánoce a Nový rok. Pořád jsme museli přepisovat smlouvy, žádat každý měsíc.

Hledal jsi někde pomoc? Kdo ti danou situaci pomohl vyřešit a jak se k tobě chovali, když jsi jako občan přišel požádat o pomoc?

V té době ještě nebyly takové organizace, které by se zabývaly tímto problémem, kdo a jak bydlí. Takže jediným orgánem byl městský úřad a OSPOD, ale je to nějak nezajímalo. Každý den jsme volali, chodili a chtěli to změnit, ale oni nám v této oblasti nijak nepomoh-

li, vždycky řekli, že máme přijít za rok. Zachovali se ke mně špatně, protože neměli žádné vysvětlení, i když věděli, že žijeme v nepředstavitelném stavu, že žijeme na půdě. Že děti musely přes tyto podmínky chodit do školy, i když bydlely na půdě. Vůbec je nezajímalo, jak člověk bydlí.

V jakých oblastech se podle tebe rasismus vyskytuje nejvíce?

Nejvíce se to týká bydlení, je to pro mě nejdůležitější problém tohoto státu. A podle mě s tím souvisí i větší riziko ztráty rodiny, nemoci, gamblersství atd. Kdyby měla rodina bydlení, tak by se rodiče o děti dokázali postarat, to je ten největší problém.

Co tě na tom nejvíce mrzí?

Mrzí mě to, že vláda, politici, zastupitelé, radní, prostě celý politický systém, to těžce ignoruje a nezajímá je, jak jejich občané vlastně žijí. Jsou na pokraji zkázy a toho, že zůstanou s dětmi na ulici. Největší obava pro mě je, jak dál tenhle systém bude propagovat zákon o sociálním bydlení.

Co bys chtěl změnit v této oblasti, kde je podle tebe ten pravý problém, v čem to celé spočívá?

Chtěl bych změnit celý politický systém a ukázat takový směr těm politikům, aby se zaměřili hlavně na své občany, ne na peněženky, na to, jak oni žijí a jsou zabezpečeni. Ale na své občany se nedívají, jak trpí hladem, že nemají kde bydlet a jsou bez práce. To je vůbec nezajímavá, řeší jenom to, co chtějí. A to je ten hlavní problém.

Znáš nějaké instituce ve svém okolí nebo v jiných městech, které pomáhají lidem ohledně bydlení nebo zaměstnání?

Znám jich strašně moc, třeba ASLIDO, Platforma pro sociální bydlení, Jako doma, IQ Roma servis. To jsou organizace, které se tím tématem nejvíce zabývají, je to pro ně žhavé téma a poukazují na to, že tento problém tady v České republice je a že by se měl okamžitě začít řešit, jinak bude bytová katastrofa a lidé budou na pokraji svého života, protože nebudou mít kde bydlet.

Spolupracuješ s nějakou neziskovou organizací a v čem spočívá tvoje práce?

Ano, spolupracuji. ASLIDO, Chceme bydlet Brno, Platforma sociálního bydlení, Amnesty International. A všechny tyhle organizace mají jeden cíl. Vláda schválila zákon o sociálním bydlení v České republice. Pořádáme demonstrace, přednášky, happeningy. Mou náplní je aktivismus.

Co jste za dobu tvého působení a spolupráce v organizacích, které zmiňuješ, zvládli, jaký byl váš největší úspěch?

Dělali jsme demonstrace, happeningy, přednášky, přespali jsme před úřadem vlády, před ministerstvem práce a sociálních věcí. Největší úspěch pro nás byl, když člen ODS, pan Stanjura, navrhl, aby se doplatky na bydlení na bytovných sníží na 60 %. Což se nám jako aktivistům a dalším organizacím nelíbilo, tak jsme se proti tomu postavili a přespali jsme dva dny před ministerstvem práce a sociálních věcí, kde jsme navrhovali zákon o snížení doplatku na bydlení pro sociální slabé.

Existuje podle tebe nějaká „zbraň“ proti tomu, aby se to nemuselo opakovat nebo měnit k horšímu?

Myslím si, že by se na tento problém mělo poukazovat. Můj návrh by byl, aby lidé, kteří bydlí na těch drahých bytovných, vzali stany a postavili si je před městskými a krajskými úřady, před poslancem sněmovnou.

Je hodně Romů bezdomovců?

V dnešní době se to pohybuje okolo 10 %, takže se romská populace bezdomovců začíná vyskytovat. A vnímám to špatně, protože my jako Romové jsme byli kdysi soudržní. Pokud máme volební právo a dodržujeme zákony tohoto státu, tak si myslím, že máme právo žít v této zemi jako každý občan, ať už je černý nebo bílý.

Máš nějaký vzkaz pro čtenáře Romano hangos?

Děkuji všem Romům, buďte zdraví a šťastní, Bůh s vámi.

Rozhovor vedla Veronika Kačová

„Hledáme to co nás spojuje“
MEZINÁRODNÍ DEN ROMŮ

FERI BARKOCI VERONIKA KAČO
MATEO GARRIGA
SMĚS HUDBY GIPSY FLAMENCO BALKAN

GÁBA CAFÉ
HOBLÍKOVÁ
498/16

3. ČERVENCE 2020 | **19:00**

TUTO AKCI PODPOŘILO MĚSTO NOVÝ JIČÍN

Mezinárodní den Romů
Romská žena
vernisaž fotografií
3. července 2020
18:00
Gába café
(Hoblíková 498/16, Nový Jičín)

PŘIJĚTE SE SEZNÁMIT A
POPOVÍDAT SI S ROMSKÝMI
ŽENAMI.

Závěrem koncert
španělské, balkánské a
romské hudby.

Zpívá kytara: FERI
Barkoci
Cajon: Mateo Garriga
Zpívá: Veronika Kačo

Tuto akci podpořilo
město Nový Jičín

Dávné vzpomínky
Filmožnost nad mamost, ak jak trévd...
Karel Oswald

Karel Oswald: Dávné vzpomínky

Příběh rodiny Holomkových, o kterém kniha vypráví, se odehrává v první polovině 20. století. V době, kdy Holomkovi žili na Moravě již po několik generací, a v době, kdy se v Evropě schylovalo pod stínem nacismu k tragickému osudovému přerývku romských dějin.

„Dávné vzpomínky“ jsou založené na autobiografii vypravěče, který v závěru sympaticky otevřeně své dílo komentuje: „ten příběh je pravdivý od první do poslední řádky. Pravda, něco jsem trochu přidal, něco domyslel, změnil některá jména a místa. Jinak ale je vše pravda pravdoucí!“

Objednávejte na adrese redakce nebo na holomkova@srmn.cz
Cena 100 Kč + poštovné

Předplatné Romano hangos

příjmení, jméno: .....

název organizace: .....

adresa, PSČ: .....

e-mail: ..... telefon: .....

počet objednaných výtisků: .....

způsob platby: hotově složenkou
 bankovním převodem bez faktury; variabilní symbol:
 bankovním převodem na fakturu

vyplněný formulář zašlete na adresu: Romano hangos, Bratislavská 65a, Brno 602 00. Fio banka, číslo účtu: 2300661977/2010

cena předplatného pro rok 2020 je 370 Kč

SRNM

Adresa redakce Romano hangos a Společenství Romů na Moravě
Bratislavská 65a,
Brno 602 00
tel.: 545 246 673
www.srmn.cz
číslo účtu:
230 0066 1977/2010

Ceník inzerce

celá strana 5 000 Kč (rozměr 26×40)
1/2 strany 3 500 Kč (rozměr 26×20 nebo 40×13)
1/4 strany 1 500 Kč (rozměr 13×20)
menší formát – 7 Kč/cm²
Sleva při opakované inzerci na druhé a další vydání 25%

žádosti o inzerci na: holomkova@srmn.cz

Vydávání Romano hangos podporuje Ministerstvo kultury České republiky